

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методик початкової освіти

Дипломна робота магістра

з теми: **ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Виконала: студентка 2 курсу магістратури
PO1-M18z групи
спеціальності 013 Початкова освіта
Квасніцька Юлія Володимирівна

Керівник: Мелекесцева Н. В.,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методик початкової освіти

Рецензент: Гудима Н. В.,
кандидат філологічних наук, доцент

Кам'янець-Подільський – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	8
1.1. Читацька діяльність як основа формування читацької компетентності	8
1.2. Читацька компетентність здобувача початкової освіти, актуальність її формування	12
1.3. Структура та зміст читацької компетентності учнів початкових класів	19
РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	30
2.1. Сутність поняття «педагогічна технологія»	30
2.2. Формування читацької компетентності учнів початкових класів засобами технології розвитку критичного мислення	32
2.3. Навчально-ігрові технології формування читацької компетентності здобувачів початкової освіти	51
2.4. Технологія «Буктрейлер» як засіб формування читацьких інтересів молодших школярів	63
2.5. Організація, зміст і перевірка ефективності експериментального дослідження.....	68
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Літературне читання – важливий навчальний предмет у початковій школі, успішне засвоєння змісту якого учнями має безпосередній вплив на результативність навчання з інших предметів. Його основною метою є розвиток дитячої особистості засобами читацької діяльності, формування читацької компетентності молодших школярів, яка є базовою складовою читацької комунікативно-пізнавальної компетентності й полягає в ознайомленні учнів з дитячою літературою як мистецтвом слова, підготовці їх до систематичного вивчення літератури в основній школі.

У Державному стандарті початкової загальної освіти та навчальних програмах для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти зазначено, що формування читацької компетентності молодших школярів є одним із основних завдань освітньої галузі «Мови і літератури» [13; 46; 74].

Читацька компетентність є особистісно-діяльнісним інтегрованим результатом взаємодії знань, умінь, навичок, індивідуального досвіду та ціннісних ставлень учнів, що набуваються у процесі реалізації усіх змістових ліній предмета «Літературне читання». У процесі читання в учнів формуються й інші ключові компетентності: уміння вчитися, загальнокультурна, комунікативна, інформаційна.

Дослідженню питання формування читацької компетентності учнів початкових класів присвячено публікації М. Вашуленка, О. Вашуленко, О. Ісаєвої, В. Мартиненко, В. Науменко, О. Савченко, А. Фасолі, Н. Чепелевої та інших науковців. Однак узагальнений аналіз результатів навчання школярів, теоретичні та емпіричні спостереження, соціологічні дослідження, численні матеріали фахової преси свідчать про загальне падіння читацької культури в суспільстві, зниження інтересу до книги. Серед причин, що спричинили розвиток негативної тенденції, можна виокремити такі: зниження економічного та морально-культурного рівня життя нашого суспільства, засилля мас-медійної

культури, захоплення сучасної молоді комп'ютерними технологіями та Інтернетом, перевантаження навчальних програм, а звідси брак у школярів вільного часу для читання. Тому проблема формування читацької компетентності молодшого школяра є **актуальною**.

Глобальні процеси розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, збільшення кількісних і якісних характеристик текстової інформації поставили перед школою завдання розроблення нових технологій щодо її усвідомленого сприймання, аналізу, добору, систематизації, застосування школярами у навчально-пізнавальній діяльності на міжпредметному рівні, а також у життєвому досвіді.

Вирішенням окресленої проблеми є використання сучасних педагогічних технологій в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти. Інноваційні технології навчання здатні забезпечити ефективність уроку, сприяють формуванню ключових компетентностей здобувачів освіти і є засобом підвищення їх навчально-пізнавальної мотивації.

Мета дипломної роботи – схарактеризувати особливості формування читацької компетентності молодших школярів засобами сучасних педагогічних технологій.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- 1) здійснити аналіз наукової психолого-педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження;
- 2) розкрити зміст і структуру читацької компетентності учнів початкових класів, описати її компоненти;
- 3) схарактеризувати сучасні технології навчання, які є ефективним засобом формування читацької компетентності на уроках літературного читання в початковій школі;
- 4) обґрунтувати й експериментально перевірити вплив педагогічних технологій на формування читацької компетентності молодших школярів.

Об'єктом дослідження є процес формування читацької компетентності на уроках літературного читання в початковій школі, а його **предметом** – система роботи з формування читацької компетентності молодших школярів засобами сучасних педагогічних технологій.

Гіпотезою дослідження є припущення, згідно з яким систематичне, цілеспрямоване застосування інноваційних технологій навчання на уроках літературного читання забезпечить ефективність процесу формування читацької компетентності молодших школярів, сприятиме розвитку в них читацької самостійності й культури читання.

Методи дослідження, застосовані в дипломній роботі: теоретичні (метод системно-структурного аналізу наукової літератури); емпіричні (бесіди з учнями й учителями початкових класів, аналіз шкільної документації); статистичні (математичне опрацювання отриманих даних); експериментальні (констатувальний, формувальний та контрольний експеримент, які дали можливість з'ясувати структуру, зміст, призначення системи роботи з формування читацької компетентності молодших школярів, визначити вплив педагогічних технологій на результативність навчальних досягнень учнів).

Організація дослідження. Експериментальне дослідження здійснено на базі спеціалізованої школи № 252 імені Василя Симоненка з поглибленим вивченням української мови та літератури Оболонського району м. Києва.

Наукова новизна роботи полягає у спробі пошуків ефективних шляхів формування читацької компетентності учнів початкових класів з використанням інноваційних технологій навчання.

Практичне значення дипломної роботи: результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності вчителів початкової школи на уроках літературного читання та студентами спеціальності 013 Початкова освіта під час проходження педагогічної практики.

Апробація роботи. Основні положення та результати дослідження

представлено на інтернет-конференції «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи» (м. Кам'янець-Подільський, 25 жовтня 2018 р.) у доповіді «Інноваційні технології навчання як засіб формування читацької компетентності молодших школярів»; II Регіональній науково-практичній конференції «Роль і місце мистецької педагогіки у формуванні сучасної особистості» (м. Кам'янець-Подільський, 16-17 березня 2019 р.) у доповіді «Система формування читацької самостійності молодших школярів»; III Всеукраїнській науково-практичній конференції (заочна форма) «Українська та іноземні мови в початкових класах: актуальні проблеми й інноваційні технології навчання» (м. Кам'янець-Подільський, 21-22 березня 2019 р.) у доповіді «Технології розвитку критичного мислення як засіб формування читацької компетентності молодших школярів»; V Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти» (м. Кам'янець-Подільський, 17-18 квітня 2019 р.) у доповіді «Формування читацької компетентності молодших школярів засобами інтерактивного навчання»; III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» (м. Вінниця, 17-18 квітня 2019 р.) у доповіді «Структура та зміст читацької компетентності молодших школярів»; звітній науковій конференції студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка за підсумками НДР у 2018-2019 навчальному році (м. Кам'янець-Подільський, 24-25 квітня 2019 р.) у доповіді «Особливості формування читацької компетентності в початковій школі»; Всеукраїнській інтернет-конференції «Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи» (м. Кам'янець-Подільський, 24-25 жовтня 2019 р.) у доповіді «Формування читацької компетентності молодших школярів засобами проектної діяльності»; обговорено на засіданнях кафедри теорії та методик початкової освіти

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (2018-2019, 2019-2020 н. р.).

Публікації. Основні результати дослідження відображено в публікації: Квасніцька Ю. В. Особливості формування читацької компетентності в початковій школі // Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н.В. Бахмат]. Київ : Міленіум, 2019. Вип. XV. С. 109-112.

Структура дипломної роботи зумовлена логікою наукового пошуку і складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи становить 93 с., обсяг основного тексту – 85 с. У списку використаних джерел подано 89 найменувань.

Зміст роботи. У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено його мету, гіпотезу, завдання, об'єкт і предмет наукових спостережень, методи вивчення матеріалу, новизну, практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі** «Науково-теоретичні засади формування читацької компетентності молодших школярів» схарактеризовано процес формування читацької компетентності молодших школярів в контексті уроків літературного читання, розкрито зміст і подано структуру її компонентів (мотиваційного, когнітивного, операційно-діяльнісного, рефлексивного).

У **другому розділі** «Технології формування читацької компетентності учнів початкових класів» описано особливості формування читацької компетентності на уроках літературного читання засобами сучасних технологій навчання, обґрунтовано результати експериментального дослідження.

У **висновках** подано підсумки здійсненого теоретичного й емпіричного дослідження.

ВИСНОВКИ

В умовах інтенсивного розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, екранної культури, соціальних мереж, індустрії розваг, співіснування багатьох медіаресурсів відбуваються істотні зміни у читацькій діяльності дорослих і дітей. Сьогодні аудіовізуальний досвід дітей молодшого шкільного віку посідає провідну роль у їхньому життєвому й естетичному досвіді. Спеціальні дослідження показують, що більшість молодших школярів є обізнаними глядачами (можуть назвати десятки кінофільмів, мультиплікаційних, ігрових фільмів, мюзиклів) і досить слабо обізнаними читачами.

Як зазначають дослідники з проблем дитячого читання, впродовж останніх десяти років суттєво знизився статус читання і його престиж. Читання як улюблене заняття називають майже 30% учнів 1-2 і 22% – 3-4 класів. Водночас спостерігається від'ємна динаміка від 1 до 4 класів. Світовий досвід проблем дитячого читання теж підтверджує зменшення кількості і якості читання, що зафіксовано у всіх міжнародних соціологічних дослідженнях.

За результатами загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти (2019 р.), зокрема рівня читацької компетентності, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти серед учнів четвертих класів, високого рівня досягли тільки 16% учнів, а 14% учнів, які завершили здобуття початкової освіти у 2018 р., не володіють базовими читацькими вміннями, тобто ця категорія випускників початкової школи має суттєві проблеми із читанням і розумінням текстів як художнього, так й інформаційного характеру.

Отримані результати переконують у важливості посилення роботи в початковій школі в напрямі підвищення якості викладання читання, пошуку шляхів, методів, прийомів зацікавлення учнів читанням різноманітної літератури – як художньої, так й інформаційної.

Загальновідомо, що у дітей, які багато читають, краще розвинені мовлення, інтелект, логічне, творче мислення, вони володіють здатністю розв'язувати нестандартні задачі, краще розуміють інших. Отже, дитяче читання можна по праву назвати інтелектуальним ресурсом країни, важливим потенціалом ерудованої нації.

Читацька компетентність як складна особистісна характеристика, що виявляється в здатності взаємодіяти з текстами різної функціональної спрямованості, тематики, різної структурної й мовної організації та видобувати з них смисли через цілеспрямовану й ефективну актуалізацію когнітивних процесів розпізнавання й знаходження інформації в тексті, формулювання простих і комплексних висновків на її основі, обґрунтованого її інтерпретування, а також аналізування й оцінювання її з погляду форми, цінності та функціональності, – важливий індивідуальний ресурс для особистісної й суспільної самореалізації людини в сучасному світі. Рівень сформованості цієї компетентності значною мірою визначає те, наскільки людина зможе скористатися величезними масивами інформації, накопиченої на сьогодні людством, для забезпечення власного й суспільного поступу.

Формування читацької компетенції є одним із базових завдань початкової школи, належне виконання якого закладає основи для подальшого поступу дитини. Тому процес формування читацької компетентності учня 1-4 класів має починатися з першого уроку навчання в школі. Під час навчання відбувається становлення та розвиток якостей дитини-читача, здатної до самоосвіти, самостійної читацької та творчої діяльності. Читання дає змогу дитині розвиватися інтелектуально, формуються морально-естетичні поняття й уявлення, літературний смак, критичне ставлення до інформації, збагачується словниковий запас, виховується любов до рідного слова, зростає потреба в систематичному пізнавальному процесі.

Уроки літературного читання в початковій школі, на яких здійснюється процес формування читацької компетентності учнів, мають важливе значення у вирішенні не лише навчальних завдань, а й виховних. Виховний потенціал курсу реалізується у доборі літературного матеріалу, системі завдань, в організації змістовного спілкування учнів. Під час навчання школярі ознайомлюються з доступними їхньому віку високохудожніми творами, духовно-моральний та естетичний зміст яких сприяє розвитку емоційно-чуттєвої сфери, вихованню ціннісного ставлення до прекрасного, формуванню особистісних якостей, що відповідають національним і загальнокультурним цінностям. Традиції українського народу, його звичаї, культуру учні усвідомлюють під час освоєння змісту фольклорних творів. Орієнтування учнів на високодуховні, моральні цінності розвиває у них уміння співвідносити свої вчинки з етичними принципами поведінки людини, формує навички спілкування в колективі, стимулює діалогізм, толерантність.

Наші спостереження свідчать, що синтезування традиційних методів на уроках літературного читання і сучасних педагогічних технологій (технологій розвитку критичного мислення, ігрових технологій, технології «буктрейлер»), а також прийомів із мультимедійними засобами дозволяє створити більш динамічну і яскраву за результатами роботу, у якій діти виявляють різнобічне засвоєння текстової інформації, що підтверджено педагогічним експериментом.

Також з'ясовано, що формування читацької компетентності буде успішним, якщо це спільна робота школи і батьків. Родина повинна долучитися до читання творів у сімейному колі. Думка батьків допоможе дитині зорієнтуватися у подіях, дасть можливість «вільно» висловити свої думки.

Очевидно, що наша робота не розв'язує усіх проблем початкової школи, пов'язаних із формуванням читацької компетентності учнів, що свідчить про перспективність теми для подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буктрейлер – сучасна форма реклами книги. URL: <http://biblio.lib.kherson.ua/buktreylet.htm> (дата звернення: 04.09.2019).
2. Бескорса О. С., Моторіна Д. А. Інноваційні технології навчання читання у практиці сучасної початкової школи // Інноваційна педагогіка. 2019. Вип. 12. Т. 1. С. 23-26.
3. Барна М., Волощенко О., Козак О. Читання світ захопливий, чарівний. Поринем з радістю в його глибини // Учитель початкової школи. 2015. № 8. С. 13-15.
4. Большакова І. Критичне мислення. Початкова школа. Київ : «Вид. дім «Перше вересня», 2016. 144 с.
5. Бондаренко О. Формування читацької компетентності молодших школярів // Початкова школа. 2014. № 5. С. 6-8.
6. Вашуленко О. Читацька компетентність молодшого школяра: теоретичний аспект // Початкова школа. 2011. № 1. С. 48-50.
7. Вашуленко О. Емоційно-ціннісна складова у структурі читацької компетентності молодшого школяра // Початкова школа. 2013. № 1. С. 13-17.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / упоряд. і гол. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
9. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 374 с.
10. Гра // Психологічний словник. URL: <http://azps.ru/handbook>. (дата звернення: 18.03.2019).
11. Гузь О. Актуальні шляхи удосконалення читацької компетентності учнів в умовах НУШ // Початкова школа. 2019. № 5. С. 14-16.
12. Денисюк Л. І. Формування читацьких інтересів сучасних учнів в умовах інформаційно-комунікаційної експансії. Спецкурс. Черкаси, 2012. 76 с.

13. Державний стандарт початкової освіти // Учитель початкової школи. 2018. № 4 (вкладка). С. 1-16.
14. Деякі результати моніторингового дослідження з читацької компетентності. URL: <https://nus.org.ua/view/deyaki-rezultaty-monitoryngovogo-doslidzhennya-z-chytatskoyi-kompetentnosti/> (дата звернення: 27.09.2019).
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 351 с.
16. Ємець А. А. Як навчити дитину розуміти і любити літературу: коло читання молодших школярів. Київ : Шкільний світ, 2011. 112 с.
17. Звіт про результати першого циклу загальнодержавного моніторингового дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти» 2018 р. Частина III. Читання / Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2019. 252 с.
18. Іванова Л. І. Формування читацької самостійності молодших школярів у системі позакласного читання. Рівне : Видавничий центр РДГУ, 2008. 108 с.
19. Інноваційні технології на уроках читання: методична система ЧПКМ / упоряд. Франчук О. В. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 192 с.
20. Інноваційні технології навчання української мови та літературного читання в початковій школі : навчальний посібник / за заг. ред. Н. В. Гудими. Кам'янець-Подільський : Друк-сервіс, 2018. 168 с.
21. Ісаєва О. О. Про основні парадигми шкільної літературної освіти // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. 2011. № 1. С. 2-4.
22. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання : навч. посіб. для студ. пед. інтів, гуманіт. ун-тів, пед. коледжів спец. «Педагогіка і методика почат. Навчання». Тернопіль, 2010. 280 с.

23. Колганова Н. Е. Сущностные характеристики формирования основ читательской компетентности младших школьников // Теория и практика образования в современном мире: материалы II Междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, ноябрь 2012 г.). СПб. : Реноме, 2012. С. 5-8.

24. Колесник Л. Інтерактивні методи навчання на уроках читання // Початкова школа. 2014. № 1. С. 22-25.

25. Компаній О.В. Формування читацьких інтересів молодших школярів у теорії та практиці навчання // Педагогічний альманах. 2013. № 19. С. 65-71.

26. Косачова О. Буктрейлер як ефективний медіаресурс сучасної бібліотеки // Вісник книжкової палати. 2014. № 10. С. 1-4.

27. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. URL : <http://etwinning.com.ua/content/files/659841.pdf> (дата звернення: 13.06.2019).

28. Кудикіна Н. В. Ігрова діяльність дітей: теоретичні основи й методика педагогічного керівництва // Її величність гра: теорія і методика організації дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : зб. статей / за ред. Г. С. Тарасенко. Вінниця: ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського, 2009. 320 с.

29. Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 2-4 класи. URL : <https://www.schoollife.org.ua/zavantazhyty-onovleni-programy-dlya-pochatkovoyi-shkoly-2016-2017-n-r/> (дата звернення: 24.04.2019).

30. Мадзігон В. М., Нісімчук А. С. Технологія креативної педагогічної освіти : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. 512 с.

31. Максименко Н., Качак Т. Технології вивчення предметів галузі «Мови і літератури» в початковій школі : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2015. 100 с.

32. Маранська І. А. Буктрейлер як сучасний інструмент учителя літератури. URL: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura12/2016/10/16/maranska-iryna-andrijivna-buktrejler-yaksuchasnyj-instrument-uchytelya-literatry/> (дата звернення: 04.09.2019).

33. Марко М. М. Граючи навчаємо молодших школярів : навч.-метод. посібник. Мукачево : ГПК МДУ, 2016. 106 с.

34. Марко М. М. Особливості та послідовність розробки ігрових технологій навчання учнів початкових класів // Молодь і ринок. 2017. № 8 (151). С. 173-178.

35. Марко М. М. Педагогічні можливості навчально-ігрових технологій при застосуванні в освітньому процесі початкової школи // Україна в гуманітарних і соціально-економічних вимірах. Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції. Ч. 2 (24-25 березня 2017 р., м. Дніпро). Дніпро : СПД «Охотнік», 2017. С. 45-47.

36. Марко М. М. Принципи та етапи розробки навчально-ігрових технологій для молодших школярів // Психолого-педагогічні засади розвитку дитини в ігровій та навчальній діяльності: матеріали III Всеукраїнської науковопрактичної заочної конференції (19 травня 2017 р., м. Київ). Харків : КЦ ФОП Іванової М.А., 2017. С. 45-49.

37. Марко М. М. Сутність навчально-ігрових технологій // Професійна освіта: проблеми і перспективи / ІПТО НАПН України. Київ : ІПТО НАПН України, 2016. Випуск 11. С. 58-64.

38. Мартиненко В. Оновлення змісту літературного читання у контексті компетентнісного підходу // Початкова школа. 2012. № 10. С. 20-24.

39. Мартиненко В. Сутнісні характеристики читацької компетентності молодших школярів // Початкова школа. 2013. № 12. С. 3-7.

40. Мартиненко В. Формування змісту літературного читання молодших школярів: сучасний вимір // Українська література в загальноосвітній школі. 2011. № 9. С. 5-8.
41. Мартиненко В. Читацька діяльність молодших школярів: сучасні тенденції розвитку // Початкова школа. 2017. № 8. С. 16-20.
42. Мартиненко В. О. Робота з дитячою книжкою у структурі читацької діяльності учнів 1-2 класів. URL: <http://ipvid.org.ua/upload/iblock/a14/a145b46396776fab892bdb0be066f44f.pdf> (дата звернення: 18.08.2019).
43. Мартиненко В. О. Структура і зміст читацької компетентності молодших школярів // Збірник наукових праць : Педагогічна освіта: теорія і практика. Вип. XV. Кам'янець-Подільський, 2013. С. 145-151.
44. Мельник С. Г., Мосіюк В. В. Радість читання – радість пізнання. Практичні матеріали для формування та розвитку читацької компетентності молодших школярів // Початкове навчання та виховання. 2016. № 1-2. С. 8-21.
45. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків : Основа, 2009. 340 с.
46. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи (зі змінами). Тернопіль : Мандрівець, 2015. 256 с.
47. Науменко В. О. Літературне читання : укр. мова для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням укр. мовою : підруч. для 3-го кл. загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза, 2014. 176 с.
48. Ніколайчук І. Читацька компетентність як фактор взаємодії з художнім текстом. URL: <http://oaji.net/articles/2014/1551-1418759658.pdf> (дата звернення: 21.04.2019).
49. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 18.11.2018).

50. Нова українська школа : poradnik dla vchytel'ya / za zag. red. N. M. Bibik. Kyiv : TOB «Vydavnychyy dim «Plyady», 2017. 206 s.
51. Novyk I. M., Sashuk T. V. Book trailer yak zasib formuvannya chytachykh interesiv molodshykh shkol'yariv // Molodyy vchenyy. 2018. № 3 (55). S. 574-577.
52. Osvitni tekhnologiyi : navchal'no-metodychnyy posibnyk / O. M. Pexota, A. Z. Kiktenko, O. M. Lyubars'ka ta in.; za red. O. M. Pexoty. Kyiv : A.S.K., 2004. 256 s.
53. Petryk M. Literaturne chytannya: interaktyvni metody i pryjomy //
54. Pidluts'ka O. Problemy rozvytku chytachykoj kul'tury molodshykh shkol'yariv. URL: <https://conference.pu.if.ua/forum/files/11-13052016/1/Pidlutska.pdf> (data zverнення: 17.06.2019).
55. Pobirchenko N., Kobernik G. Interaktyvne navchannya v systemi novykh osvitnih tekhnologiy // Pochatkova shkola. 2004. № 10. S. 8-10.
56. Pometun O. I., Pirozhenko L. V., Bida O. A. Zastosuvannya interaktyvnykh tekhnologiy u navchanni molodshykh shkol'yariv : metodychnyy posibnyk dla vchytel'iv pochatkovoї shkoli. Ternopil' : Navchal'na knyha – Bogdan, 2011. 304 s.
57. Puzyk Z. S. Formuvannya chytachykoj kompetentnosti uchniv pochatkovykh klasiv cherez uprovedzhennya kognytyvnykh metodiv navchannya v uruchnii ta pozauruchnii diyal'nosti // Pochatkove navchannya ta vikhovannya. 2014. № 3. S. 2-6.
58. Putivnyk z rozvytku krytychnoho myslennya v uchniv pochatkovoї shkoli: metodychnyy posibnyk dla vchytel'iv / avtory-ukladachi : O. I. Pometun, I. M. Sushchenko. Kyiv, 2017. 96 s.
59. Pushkaryova T. E. Buktrejler yak zasib populyarizatsii dityachykh knygi // Pochatkova shkola i suchasnist'. 2016. № 3. S. 3-6.
60. Savchenko O. Literaturne chytannya: interaktyvni metody i pryjomy // Pochatkova shkola. 2017. № 4. S. 34-39.

61. Савченко О. Розвиток творчої діяльності учнів на уроках літературного читання: інтерактивні методи і прийоми // Початкова школа. 2016. № 8. С. 10-15.
62. Савченко О. Українська мова та читання : підручник для 2 класу ЗЗСО (у 2-х частинах). Частина 2. Київ : Оріон, 2019. 144 с.
63. Савченко О. Упровадження компетентнісного підходу в початкову освіту: здобутки і нерозв'язані проблеми // Рідна школа. 2014. № 4-5 (квітень-травень). С. 12-16.
64. Савченко О. Я. Літературне читання : підруч. для 2 кл. Київ : Вид. дім «Освіта», 2012. 160 с.
65. Савченко О. Я. Літературне читання. Українська мова. 3 клас : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. Київ : Вид. дім «Освіта», 2014. 192 с.
66. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
67. Савченко О. Я. Ключові компетентності – інноваційний результат шкільної освіти // Рідна школа. 2011. № 8-9. С. 4-8.
68. Савченко О. Я. Методика читання у початкових класах : посіб. для вчителя. Київ, 2007. 334 с.
69. Савченко О. Я. Розуміння молодшими школярами літературних творів: сутність процесу і засоби формування // Початкова школа. 2017. №8. С. 6-12.
70. Савченко О. Я. Щоб книга була в житті дитини: вітчизняний і зарубіжний досвід // Початкова школа. 2016. № 5. С. 22-26.
71. Сафарян С. І. Актуальні проблеми літературознавства в компаративних вимірах // Султанівські читання. Актуальні проблеми літературознавства в компаративних вимірах. Збірник статей / редкол.: І. В. Козлик (голова) й ін. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. Вип. III. С. 299-307.

72. Серган Т. Розвиток читацької та бібліотечно-бібліографічної компетенції молодших школярів : методичний посібник. Малий Стидин, 2014. 29 с.
73. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд, В. Саул, С. Метьюз, Д. Макінстер; наук. ред., передм. О. І. Пометун. Київ : Видавництво «Плеяди», 2008. 220 с.
74. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти : 1-2 класи. Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. 240 с.
75. Ткачук Г. П. Методичні настанови учителю щодо формування дитини-читача // Початкова школа. 2008. № 2. С. 11-13.
76. Ткачук Г. П. Теоретико-методичні основи становлення типу правильної читацької самостійності. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/5/visnuk_13.pdf (дата звернення: 20.12.2018).
77. Топчій Г. С. Ігрові педагогічні технології як умова професійного саморозвитку майбутнього вчителя: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2011. 20 с.
78. Утянська Т. Формування і розвиток читацької компетентності школярів // Шкільна бібліотека. 2007. № 12. С. 75-78.
79. Фасоля А. Читацька компетентність: що формуємо, що і як перевіряємо й оцінюємо // Дивослово. 2017. № 9. С. 8-15.
80. Федорчук В. В. Педагогічні технології в початковій школі : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2014. 268 с.
81. Фенцик О. М., Лавренова М. В. Читацька компетентність здобувачів початкової освіти: сутність поняття // Science, research, development. Pedagogy : monografia pokonferencyjna (30.03.2018-31.03.2018). Rotterdam : Diamond trading tour, 2018. №3. С. 101-104.

82. Хома О. М. Сучасні підходи до формування у молодших школярів читацької компетентності // Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука». 2018. Вип. 24 (1). С. 218-222.

83. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Тетяна Стус. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 160 с.

84. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 3, 4 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Тетяна Стус. Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. 192 с.

85. Хролець О. І. Формування у молодших школярів першооснов читацької самостійності в процесі роботи з дитячою книжкою // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць. 2012. Вип. 11. С. 176-180.

86. Чемоніна Л. В. Створення ситуації успіху на уроках української мови і літературного читання в початковій школі засобами сучасних технологій навчання // Молодий вчений. 2019. № 3 (67). С. 105-109.

87. Чепелева Н. В. Технології читання. Київ : Главник, 2004. 95 с.

88. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2012. 224 с.

89. Яценко Т. О. Формувати компетентнісного читача // Українська мова і література в школі. 2008. № 6. С. 25-28.